

بهشت گردشگران در سال ۲۰۱۹

آمادگی ۱۴۰ کشور دنیا برای جذب گردشگر سنجش شد

آماده‌ترین کشورها برای جذب توریست خارجی با بررسی وضعیت ۹۰ شاخص در بازارهای گردشگری معرفی شدند. گزارش مجمع جهانی اقتصاد از «رقابت‌پذیری سفر و گردشگری ۲۰۱۹» در ۱۴۰ کشور نشان می‌دهد اسپانیا برای سومین دوره متوالی، بهترین کشور برای گردشگران خارجی شناخته شده است. این بررسی جهانی، ایران را ارزان‌ترین کشور برای سفرهای توریستی اعلام کرده؛ به‌طوری‌که تحت تاثیر افزایش نرخ دلار و سایر ارزها، ایران در شاخص «رقابت‌پذیری قیمتی در حوزه گردشگری» رتبه نخست را در بین سایر کشورها به‌دست آورده است. نمره ایران در «ایمنی و جذابیت‌های فرهنگی» نیز مناسب است.

«مجمع جهانی اقتصاد» تازه‌ترین گزارش خود را تحت عنوان «رقابت‌پذیری سفر و گردشگری ۲۰۱۹» منتشر کرد. در این گزارش، اسپانیا به‌عنوان بهترین کشور دنیا برای پذیرایی از گردشگران در ۲۰۱۹ معرفی شده است. این کشور مدیترانه‌ای توانسته است از سال ۲۰۱۵ (برای سومین دوره متوالی) جایگاه خود را به‌عنوان رقابت‌پذیرترین کشور جهان در حوزه گردشگری حفظ کند. در ادامه این رتبه‌بندی فرانسه، آلمان، ژاپن و آمریکا به‌عنوان آماده‌ترین کشورها برای میزبانی از گردشگران به ترتیب در رده‌های دوم تا پنجم قرار دارند. به گزارش گروه اقتصاد بین‌الملل روزنامه «دنیای اقتصاد» از دیگر نکات مهم گزارش «مجمع جهانی اقتصاد»، وضعیت رقابت‌پذیری بخش گردشگری ایران است. در گزارش امسال، ایران با جهشی چهار پله‌ای نسبت به نسخه ۲۰۱۷ به جایگاه ۸۹ آماده‌ترین کشورهای جهان برای گردشگران رسیده است. در این گزارش دوسالانه، وضعیت رقابت‌پذیری ۱۴۰ کشور جهان در چهار حوزه اصلی که شامل ۱۴ بخش می‌شود مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. یکی از این ۱۴ بخش «رقابت‌پذیری قیمتی» است که در آن ارزان‌ترین کشورهای جهان برای گردشگران بین‌المللی معرفی می‌شوند. بر این اساس در گزارش امسال ایران توانسته است از میان ۱۴۰ کشور در رده نخست رتبه‌بندی این بخش بایستد، جایگاهی که کشورمان را به‌عنوان ارزان‌ترین کشور جهان برای گردشگران می‌شناساند. «مجمع جهانی اقتصاد»، یکی از برجسته‌ترین نهادهای اقتصادی جهان که در ژنو سوئیس مستقر است، جدیدترین گزارش رقابت‌پذیری خود را برای بخش «سفر و گردشگری» منتشر کرد. در این گزارش از میان ۱۴۰ کشور جهان، بهترین و آماده‌ترین کشورها برای میزبانی از گردشگران معرفی می‌شوند.

در این رتبه‌بندی آمریکا توانسته است با افزایش ۲/۶ درصدی نمره جایگاه انگلیس را در رده پنجم تصاحب کند. البته این جابه‌جایی را می‌توان تا حدی ناشی از افت عملکرد انگلیس دانست؛ تنها کشوری که در میان ۱۰ رتبه برتر، نمره آن کاهش یافته است. سایر ۱۰ کشور برتر این رتبه‌بندی با بهبود نمره، ولی بدون تغییر رتبه، جایگاه پیشین خود را حفظ کرده‌اند. ده کشور برتر و رقابت‌پذیر دنیا برای میزبانی از گردشگران به ترتیب عبارتند از: اسپانیا، فرانسه، آلمان، ژاپن، آمریکا، انگلیس، استرالیا، ایتالیا، کانادا و سوئیس. در گزارش امسال برخی کشورها نسبت به سایرین عملکرد چشمگیرتری داشته‌اند. بر این اساس در میان ۳۵ رتبه نخست، بهترین بهبود متعلق به هند است که با جهش هفت‌پله‌ای خود را از رده ۴۰ گزارش پیشین (۲۰۱۷) تا رده ۳۴ بالا کشیده است. بین رتبه‌های ۳۶ تا ۷۰، مصر توانسته با ۹ پله ترقی از رده ۷۴ گزارش قبلی به رده ۶۵ در گزارش امسال برسد. در رده‌های انتهایی رتبه‌بندی امسال یمن، چاد، لیبیا، بروندي و جمهوری کنگو به ترتیب با قرار گرفتن در رده‌های ۱۴۰ تا ۱۳۶ بدترین کشورهای جهان برای سفر گردشگران در ۲۰۱۹ هستند.

در میان مناطق جهان، منطقه اروپا و اوراسیا عملکرد خود را به عنوان رقابت پذیرترین منطقه در حوزه سفر و گردشگری حفظ کرده اند. ۶ کشور از ۱۰ رتبه برتر در این منطقه واقع هستند. این منطقه یکی از غنی ترین منابع فرهنگی را دارد و از زیرساخت های زمینی و خدمات توریستی پیشگام بهره می برد. دومین منطقه ای که بیشترین آمادگی را برای پذیرش گردشگران دارد، آسیا پاسیفیک است. در این منطقه ژاپن با قرار گرفتن در رده چهارم پیشتازی می کند. ترکیبی ایده آل از منابع طبیعی و فرهنگی هسته اصلی رقابت پذیری گردشگری آسیا پاسیفیک محسوب می شود، منطقه ای که یکی از بهترین زیرساخت های حمل و نقل هوایی را نیز در جهان دارد. سه منطقه آمریکا، خاورمیانه و شمال آفریقا (منا)، و جنوب صحرای آفریقا به ترتیب در رده های بعدی آمادگی برای پذیرش گردشگران قرار دارند.

به گزارش «مجمع جهانی اقتصاد» در میان ۱۴۰ کشور، ایران از لحاظ آمادگی برای پذیرش گردشگر با نمره ۳/۴ از ۷ امتیاز ممکن، در جایگاه ۸۹ جهان قرار دارد. نسبت به گزارش قبلی (۲۰۱۷) نمره ایران ۳/۴ درصد و رتبه آن ۴ پله بهبود یافته است. در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا معروف به «منا»، امارات و قطر رقابت پذیرترین بخش گردشگری را دارند، کشورهایی که در رتبه بندی جهانی به ترتیب در رده های ۳۳ و ۵۱ ایستاده اند. در میان ۱۴ کشور مورد بررسی منطقه «منا»، ایران در جایگاه دهم رقابت پذیری گردشگری منطقه قرار دارد. جزئیات رقابت پذیری کشور به تفکیک حوزه ها و بخش ها نیز جالب توجه است. در این گزارش در مجموع رقابت پذیری کشورها در ۴ حوزه کلی شامل ۱۴ بخش مورد ارزیابی قرار گرفته است. بر این اساس بهترین عملکرد گردشگری ایران که در سطح جهانی شهرت یافته، در بخش «رقابت پذیری قیمتی» است. در این بخش ایران با نمره ۶/۷ واحدی از ۷ امتیاز ممکن، به عنوان ارزان ترین کشور برای گردشگران در میان ۱۴۰ کشور در رده نخست ایستاده است.

جالب اینکه انگلیس که در شاخص کل رده ششم را دارد، در بخش «رقابت پذیری قیمتی» در جایگاه آخر (۱۴۰) قرار گرفته است. به گزارش «مجمع جهانی اقتصاد»، هزینه های پایین گردشگری در یک کشور در دو حوزه جذابیت ایجاد می کند: «ورود گردشگران» و «سطح سرمایه گذاری ها در این بخش». از جمله زیرشاخص هایی که در این بخش مورد ارزیابی قرار می گیرند عبارتند از: مالیات بلیت هواپیما یا عوارض فرودگاهی، هزینه های مربوط به اقامت هتل، هزینه زندگی، میزان برابری قدرت خرید و هزینه های سوخت. بر این اساس، یکی از عوامل اثرگذار در افزایش قدرت خرید گردشگران مسافر به ایران، افزایش نرخ ارز بوده است. «منابع فرهنگی» و «ایمنی و امنیت» دو بخش دیگری هستند که ایران به نسبت وضعیت بهتری در آنها دارد (هم نسبت به سایر بخش ها، و هم سایر کشورها). بر این اساس در بخش «منابع فرهنگی» نمره ۲/۸ واحدی، جایگاه ۳۳ جهانی را برای کشور رقم زده است. چین، فرانسه و اسپانیا به ترتیب در رده های اول تا سوم رتبه بندی این بخش قرار دارند. در بخش «ایمنی و امنیت» نیز ایران با نمره خوب ۵/۴ واحدی (که بعد از رقابت پذیری قیمتی بالاترین نمره در ۱۴ بخش است) در جایگاه ۷۴ قرار دارد. به اعتقاد مجمع، «ایمنی و امنیت» یکی از ارکان اصلی رقابت پذیری گردشگری کشورها است. به طور معمول گردشگران تمایلی برای سفر به کشورهای پرخطر ندارند، امری که عاملی منفی برای توسعه بخش گردشگری محسوب می شود. فنلاند، ایسلند و عمان به ترتیب سه کشور برتر این حوزه هستند. در نهایت طی دو سال اخیر و نسبت به گزارش قبلی یکی از بهترین بهبودهای گردشگری ایران در بخش «آمادگی فناوری اطلاعات و ارتباطات» حاصل شده است.

در طرف مقابل اما گردشگری ایران بدترین وضعیت را در دو بخش «محیط کسب و کار» و «باز بودن بین‌المللی» دارد، بخش‌هایی که نقطه کور عملکرد اقتصاد ایران نیز محسوب می‌شوند. در بخش «محیط کسب و کار»، ایران با نمره ۳/۹ واحدی در رده ۱۲۱ جهان قرار دارد. سه کشور برتر این بخش به ترتیب عبارتند از هنگ کنگ، سنگاپور و سوئیس. در بخش «باز بودن بین‌المللی» نیز نمره پایین ۲/۴ واحدی، کشور را در جایگاه ۱۱۸ رتبه‌بندی جهانی قرار داده است. نیوزیلند، استرالیا و سنگاپور کشورهایی هستند که آزادترین مراوده را با جهان دارند. نسخه ۲۰۱۹ «گزارش رقابت‌پذیری سفر و گردشگری» بر مبنای آخرین «شاخص رقابت‌پذیری سفر و گردشگری» مجمع ارائه شده است.

در این شاخص که هر دو سال یک‌بار منتشر می‌شود، رقابت‌پذیری سفر و گردشگری ۱۴۰ اقتصاد جهان – که در مجموع ۹۸ درصد از تولید ناخالص داخلی بخش گردشگری را پوشش می‌دهند – بر مبنای عوامل و سیاست‌هایی که منجر به توسعه پایدار این بخش می‌شوند مورد ارزیابی قرار می‌گیرد، در ۴ حوزه اصلی شامل ۱۴ بخش و ۹۰ زیرشاخص. بر این اساس این گزارش ابزار مقایسه‌ای استراتژیک برای کسب و کارها و دولت‌ها محسوب می‌شود تا بخش سفر و گردشگری خود را به‌طور پایدار و سازگار توسعه دهند. این مهم با امکان مقایسه و الگوبرداری از پیشرفت‌هایی که سایر کشورها در حوزه رقابت‌پذیری بخش گردشگری دارند و اطلاع از سیاست‌ها و سرمایه‌گذاری‌های آنها تحقق می‌یابد.

نمره «شاخص رقابت‌پذیری سفر و گردشگری» هر کشور در مقیاس یک (بدترین) و ۷ (بهترین) ارائه می‌شود. حوزه الف: «محیط توانمندساز» که شرایط عمومی انجام فعالیت در هر کشور را در بردارد و شامل ۵ بخش و ۴۰ زیرشاخص می‌شود: ۱. محیط کسب و کار (۱۲ شاخص)؛ ۲. ایمنی و امنیت (۵ شاخص)؛ ۳. سلامت و بهداشت (۶ شاخص)؛ ۴. سرمایه انسانی و بازار نیروی کار (۹ شاخص)؛ و ۵. آمادگی فناوری اطلاعات و ارتباطات (۸ شاخص). حوزه ب: «سیاست و شرایط توانمندساز سفر و گردشگری» که سیاست‌ها و ابعاد استراتژیکی که به‌طور مستقیم بر صنعت سفر و گردشگری اثر می‌گذارند را در بردارد و شامل ۴ بخش و ۲۳ زیرشاخص می‌شود: ۱. اولویت‌بخشی به سفر و گردشگری (۶ شاخص)؛ ۲. باز بودن بین‌المللی (۳ شاخص)؛ ۳. رقابت‌پذیری قیمتی (۴ شاخص)؛ ۴. پایداری محیط‌زیستی (۱۰ شاخص). حوزه ج: «زیرساخت» که دسترسی و کیفیت زیرساخت‌های فیزیکی هر کشور را در ۳ بخش و ۱۷ زیرشاخص شامل می‌شود: ۱. زیرساخت حمل و نقل هوایی (۶ شاخص)؛ ۲. زیرساخت زمینی و پایانه‌ها (۷ شاخص)؛ و ۳. زیرساخت خدمات گردشگری (۴ شاخص). حوزه د: «منابع طبیعی و فرهنگی» که از مهم‌ترین دلایل برای سفر است و شامل ۲ بخش و ۱۰ زیرشاخص می‌شود: ۱. منابع طبیعی (۵ شاخص)؛ و ۲. منابع فرهنگی و سفرهای کاری (۵ شاخص).